

indskrænke Dndet. Naar man nu har sat en Straffebestemmelse i en Lov, og det saa viser sig, at Forholdene paa et eller andet Punkt uvilke sig saaledes, at det ligefrem kan betale sig at overtræde Loven og betale Mulkten, saa er der dog en stærk Opfordring til at indrette denne Lov noget anderledes paa dette Punkt og om muligt saaledes, at det dog i alt Fald for Fremtiden ikke ligefrem kan betale sig at overtræde Loven, idet det, der kan tjenes derved, er mere end det, som Mulkten's Beløb udgør. Derfor er det en ganske naturlig Ting, naar dette Forhold er opløst for Ministeriet, at man saa griber til det omtalte Middel. Jeg tror heller ikke, at man derved vilde opnaa, at uautoriserede Personer aldrig mere befattede sig med Bortkastning; det vil man ikke kunne opnaa, selv om man satte meget strenge Straffe; for, som den ærede Taler bemærkede, der er jo altid det, at det i mange Tilfælde kan være vanskeligt at føre Bevis, og dernæst er det overhovedet en Kendsgerning, at Love overtrædes, selv om det egentlig ikke kan betale sig at overtræde dem.

Jeg indrømmer fuldt ud, at man naturligvis vilde gøre Loven noget mere effektiv, hvis man vilde bestemme, at ogsaa den, der benytter en uautoriseret Fæstemænd, skal straffes. Men det har jeg dog ikke turdet foreslaa, fordi det jo vilde være meget stridende mod de Grundsætninger, der ellers gælde i vor Ret med Hensyn til den Slags Forhold. Det er ved den Slags Lovbud, som jo ikke ramme egentlige Forbrydelser, om jeg maa udtrykke mig saa, men som kun have Karakteren af Politiforbud, ikke det almindelige, at man straffer begge Parter. I hele Lovgivningen om Næringsbrug og deslige er det jo bekendt nok, at kun den, der gør sig skyldig i ulovligt Næringsbrug, straffes; derimod straffer man ikke den, der f. Eks. lader sig lave et Par Sivler af en Mand, der ikke er berettiget til at være Skomager o. s. v. Paa lignende Maade gaar det med mangfoldige Forhold af samme Art. Ved Betlern straffer man Betleren, men ikke den, der giver Betleren noget. Derfor er det noget i analoge Forhold ukendt, om man vilde gaa saa vidt. Jeg skal erkende, at det kan man, hvis man vil, og jeg skal endogjaa tilføje, at skulde det vise sig, at Rigsdagen ønskede en saadan Bestemmelse ind i Loven ved at vedtage den i begge Ting, skulde det ikke møde nogen egentlig Hindring fra min Side. Men som sagt, jeg har ment, at det vilde være et ganske uædvanligt Skridt, og derfor har jeg ikke dristet mig til at gaa saa vidt.

Alt ogsaa de autoriserede Fæstemænd til en vis Grad maa udøve nogen Virksomhed for at skaffe Tjenestgørende frem, i Særdeleshed i saadanne Tilfælde, hvor det indskrives fra fremmede Lande, er noget, man ikke kan komme bort fra, og de Udgifter, som nødvendigvis følge deraf, antager jeg rigtignok heller aldrig man kan slippe for. — Hvorvidt en Udgift som denne kan siges at falde paa Tyendet eller paa Husbonden, tror jeg ikke, man kan opstille nogen almindelig Regel om, thi det maa jo komme an paa det sædvanlige Forhold mellem Tilbud og Efterspørgsel. Er det knapt med Tilbud, medens Efterspørgslen er stor, vil det vistnok her ligesom alle andre Steder i Verden stille sig saaledes, at det er Efterspørgeren, der kommer til at betale Ekstratillæget, og ikke omvendt. Derfor tror jeg ikke, at man kan opstille det som en almindelig Sætning, at det selvfølgelig gaar ud af Tyendets Lomme, hvad der maa betales i dette Tilfælde. Jeg tror, at denne nuværende Tingenes Tilstand i hvert Tilfælde fordyrer Forholdet, det er jo ogsaa Vandbøforeningernes Mening, og det antydede ogsaa den ærede sidste Taler selv, da han fremhævede, at det er Konkurrencen med de uautoriserede Fæstemænd, der tvinger de andre til at udøve større Virksomhed, end der maaste ellers behøvedes for at skaffe disse omtalte Tyender. Det er jo derfor netop ogsaa denne Lovs Hensigt, at den vil, saa vidt muligt, fjerne denne Konkurrence ved at holde de uautoriserede Fæstemænd borte, hvis det virkelig kunde lykkes. Og i samme Omfang fjerner man denne Konkurrence og de Ulemper, der for de autoriserede Fæstemænds Vedkommende følge deraf. Jeg skal derfor, som sagt, ganske henstille til Tinget, hvorvidt man vil anse det for rigtigt at gaa videre, end Lovforslaget gør, og navnlig, om man vilde anse det for rigtigt at gaa til det ganske vist noget uædvanlige Skridt ogsaa at sætte Straf for den, der benytter sig af de uautoriserede Fæstemænd.

Chr. Nielsen: Jeg vil meget anbefale det forelagte Lovforslag til Tinget, men fraraade at komme ind paa at itende de

Rettelser.